

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Olgy Stránské a soudců JUDr. Milana Podhrázkého a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci žalobců **a) Ing. M. P.**, bytem x, a **b) MUDr. M. P.**, bytem x, obou zastoupených JUDr. Miroslavem Novotným, advokátem se sídlem Seifertova 17, 130 00 Praha 3, proti žalovanému **Městskému úřadu Úvaly**, se sídlem Pražská 276, 250 82 Úvaly, zastoupenému JUDr. Přemyslem Hochmanem, advokátem se sídlem Na Florenci 1, 110 00 Praha 1, o žalobě na ochranu proti nečinnosti ve věci neodkladného odstranění stavby,

t a k t o :

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu druhého zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dodanou do datové schránky soudu dne 2. 10. 2015 domáhají ochrany proti nečinnosti žalovaného, přičemž se dožadují, aby soud žalovanému uložil ve lhůtě 30 dnů od právní moci rozsudku vydat rozhodnutí ve věci řízení o neodkladném odstranění stavby zemědělských objektů na pozemcích p. č. x v k. ú. a obci H. (dále jen „stavba“) vedeném podle ustanovení § 135 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“).

Žalobci uvedli, že mají ve spoluvlastnictví či výlučném vlastnictví celkem 5/6 pozemků, na nichž se nachází stavba, v níž bývalý vlastník ukončil zemědělskou výrobu

a tuto stavbu převedl na účelově založenou společnost B. spol. s r.o., která stavbu začala demontovat způsobem, jímž byly objekty staticky a posléze i stavebně zcela narušeny, takže se začaly hroutit. Areál je navíc po demontáži plotů volně přístupný a začaly zde vznikat černé skládky.

Právní předchůdce žalobců nechal již v srpnu 2012 zpracovat znalecký posudek, který konstatoval statickou nebezpečnost stavby a uzavřel, že stavbu je nutné v co nejkratším termínu odstranit. Na výzvy žalobců a jejich právního předchůdce však vlastníci staveb nijak nereagovali. Ti proto dne 19. 10. 2012 podali podnět k zahájení řízení o neodkladném odstranění stavby podle § 135 stavebního zákona, na základě něžž žalovaný provedl kontrolní prohlídku stavby a dne 28. 5. 2013 vyzval vlastníka stavby k nápravě ve lhůtě, která však (jak bylo zjištěno při následné kontrolní prohlídce dne 3. 10. 2013) uplynula marně. S ohledem na bezvýslednost dalších urgencí se žalobci obrátili na Krajský úřad Středočeského kraje, který dne 9. 4. 2014 uložil žalovanému opatření k nápravě. V návaznosti na to dne 12. 6. 2014 žalovaný nařídil rozhodnutím podle § 134 odst. 3 stavebního zákona odstranění staveb do 31. 8. 2014. Jak ovšem ukázala kontrolní prohlídka uskutečněná až dne 30. 3. 2015, náprava vlastníkem staveb zjednána nebyla. Žalovaný pak opětovně vyzval vlastníka k neprodlenému splnění povinnosti a posléze podal podnět orgánu ochrany životního prostředí, avšak v samotném řízení k žádnému posunu nedošlo. S ohledem na uvedené žalobci namítají, že žalovaný nevydal rozhodnutí ve lhůtě stanovené ustanovením § 71 odst. 3 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný se tak podle žalobců vyhýbá své povinnosti podle § 135 odst. 3 stavebního zákona odstranit stavbu, ačkoliv z protokolů o kontrolních prohlídkách i znaleckého posudku jednoznačně vyplývá, že stavba představuje značné nebezpečí a její stav se neustále zhoršuje.

Žalovaný poukázal na to, že v reakci na podnět nařídil kontrolní prohlídku na místě, jednatel vlastníka se však jednání nezúčastňoval a žalovaný musel využívat i nadstandardních prostředků a doručovat mu prostřednictvím Policie ČR. Slib, že stavbu odstraní do 31. 8. 2013, vlastníci nedodrželi, a proto s ním žalovaný zahájil správní řízení o správním deliktu ukončené uložením pokuty. Žalovaný také dne 12. 6. 2014 vydal rozhodnutí o zjednání nápravy, kterým bylo vlastníkovi nařízeno odstranění stavby a zabezpečení celého prostoru. Poté, co kontrolní prohlídka dne 30. 3. 2015 prokázala, že vlastníci nápravu nezjednali, žalovaný jej dne 28. 4. 2015 vyzval k dobrovolnému splnění povinnosti a současně upozornil na závadný stav také orgán ochrany přírody. S ohledem na uskutečněné kroky a s přihlédnutím k tomu, že vlastníci v řízení soustavně nepřebírali korespondenci a nezúčastnili se prakticky žádných jednání, se podle žalovaného nelze dovolávat jeho nečinnosti. K ustanovení § 135 stavebního zákona žalovaný citoval z komentářové literatury, z níž zdůraznil, že nařízení neodkladného odstranění stavby lze využít jen ve veřejném zájmu a jako krajní prostředek, jehož použití je na místě jen v nejnaléhavějších případech, jestliže hrozí nebezpečí v řádu dní, nejvýše týdnů. Žalovaný zákonné podmínky pro použití tohoto ustanovení neshledal, protože zde absentuje zejména veřejný zájem. Dále připomenul, že rozhodnutím ze dne 12. 6. 2014, které se stalo ve smyslu § 74 správního řádu vykonatelným dne 15. 7. 2014, vlastníkovi nařídil odstranění stavby. Toto rozhodnutí představuje vykonatelný titul, který může uplatnit podle ustanovení § 105 správního řádu vedle správního orgánu také osoba z exekučního titulu oprávněná. Vzhledem k tomu, že podle komentářové literatury má primární povinnost k ochraně vlastních subjektivních práv oprávněná osoba, jejíž roli smí stát suplovat pouze v případě reálného a prokazatelného veřejného zájmu, žalovaný dospěl k závěru, že nemůže exekuční titul uplatnit, protože se v daném případě nejedná o veřejný zájem. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby s tím, že ve věci konal, vydal vykonatelné rozhodnutí nařizující odstranění staveb a tento exekuční titul mohou podle

ustanovení § 105 odst. 1 písm. b) správního řádu žalobci uplatnit, například u soudního exekutora.

Žalobci v replice odkázali na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41, publikovaný pod č. 2785/2013 Sb. NSS, podle nějž, přijme-li nadřízený správní orgán opatření proti nečinnosti, je tím presumován fakt, že správní orgán byl nečinný a nelze ve smyslu § 71 odst. 5 správního řádu dovolávat toho, že nedodržení lhůt způsobil účastník. Rozhodnutí o zjednání nápravy ze dne 12. 6. 2014 a o rok pozdější výzvu k dobrovolnému splnění povinnosti nepovažují za faktické zjednání nápravy. Po celou dobu tři roky trvajícího řízení podle nich hrozí nebezpečí na životě a zdraví osob, které se ve zdevastovaném areálu pohybují a postupně demontují jednotlivé stavební prvky, které lze zpeněžit ve sběrných surovinách či použít jako palivové dřevo. Toto ohrožení a z něj plynoucí veřejný zájem byl v řízení opakovaně osvědčen, takže žalovaný měl postupovat podle § 135 odst. 3 stavebního zákona a zajistit odstranění stavby prostřednictvím stavebního podnikatele na náklady vlastníka, popř. obce, která by tyto náklady na vlastníkově vymáhala. Přitom z ustanovení § 135, § 129 odst. 1 písm. a) a § 132 odst. 2 písm. b) stavebního zákona podle žalobců plyne, že stavební úřad je oprávněn nařizovat ve veřejném zájmu odstranění stavby a námitka absence veřejného zájmu tak nemůže obstát. Za účelové tvrzení postrádající věcné i právní opodstatnění považují žalobci úvahu o řešení věci prostřednictvím exekuce, protože by bylo těžké určit osobu oprávněnou, v jejíž prospěch by byla exekuce prováděna, a žalobci takovou osobou nejsou, protože stavbu nikdy nevlastnili a nevlastní, takže se jich nemůže týkat ani vydané rozhodnutí.

Z předloženého správního spisu soud zjistil mezi účastníky nesporný průběh jednotlivých úkonů činěných ve věci žalovaným. Pro řízení je podstatné, že právní předchůdci žalobců podali dne 23. 10. 2012 u žalovaného podnět k zahájení řízení o neodkladném odstranění stavby podle § 135 stavebního zákona, na což žalovaný reagoval dne 13. 12. 2012 nařízením kontrolní prohlídky podle § 133 stavebního zákona, poté dne 15. 2. 2013 a 23. 4. 2013 předvoláním jednatele vlastníka staveb k podání vysvětlení podle § 137 správního řádu, což bylo vždy spojeno s obtížemi při doručování vlastníkově a potřebou asistence Policie ČR. Dne 28. 5. 2013 žalovaný vlastníka stavby v souladu s jeho příslibem vyzval podle § 134 odst. 2 stavebního zákona ke zjednání nápravy oplocením stavby do 15. 6. 2013 a odstraněním stavby do 31. 8. 2013. Dne 3. 9. 2013 žalovaný opětovně nařídil kontrolní prohlídku podle § 133 stavebního zákona a v návaznosti na ni pak zahájil dne 18. 11. 2013 s vlastníkem stavby řízení o správním deliktu, který měl být spáchán nesplněním povinnosti uložené ve výzvě ze dne 28. 5. 2013.

Dne 21. 2. 2014 se žalobci obrátili s žádostí o přijetí opatření proti nečinnosti (zmiňující ustanovení § 135 stavebního zákona a navrhuující převzetí věci nadřízeným orgánem, který by zajistil odstranění stavby prostřednictvím stavebního podnikatele) na Krajský úřad Středočeského kraje, který opatřením ze dne 10. 4. 2014 vyhověl v tom, že přikázal žalovanému do 30 dnů nařídit vlastníku stavby zjednání nápravy rozhodnutím podle § 134 odst. 3 stavebního zákona. Takové rozhodnutí žalovaný vydal (s prodlením) dne 12. 6. 2014 pod sp. zn. K/11458/2012/SU/Ma a č. j. MEUV 6656/2014 STU a nařídil jím vlastníkově stavby ve stejném rozsahu jako v předcházející výzvě zjednat nápravu, a to ve lhůtě do 31. 8. 2014.

Posléze žalovaný dne 2. 3. 2015 nařídil další kontrolní prohlídku podle § 133 stavebního zákona. Dne 28. 4. 2015 pak žalovaný vlastníka stavby vyzval k neprodlenému splnění povinnosti uložené rozhodnutím ze dne 12. 6. 2014 a upozornil jej na možnost vymáhání splnění rozhodnutí prostřednictvím exekuce. Naposledy na žádost žalobců o sdělení

stavu řízení žalovaný reagoval vyjádřením ze dne 9. 6. 2015, v němž je informoval o vydané výzvě k dobrovolnému splnění povinnosti s tím, že pokud vlastník stavby povinnost sám nesplní, bude podán návrh na exekuci.

V průběhu jednání žalovaný dále namítal, že žalobci nejsou k podání žaloby aktivně legitimováni, protože žalobci nejsou vlastníky pozemků st. p. x uváděných v petitu žaloby. Pozemek st. p. x dokonce vůbec neexistuje. Navíc není v souladu výčet pozemků v petitu žaloby s pozemky uváděnými v textu žaloby. Žalovaný též zdůraznil, že stavby nejsou zapsány v katastru nemovitostí a v důsledku zakotvení zásady *superficies solo cedit* v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), se staly součástí pozemků a tedy i vlastnictvím žalobců. Zmínil též, že dosavadní vlastník staveb je nemajetný, uložené pokuty jsou nevymahatelné a s ohledem na značné náklady na odstranění staveb, které by musel ve výsledku nést ze svého, se žalovaný odstranění stavby ve prospěch žalobců jako vlastníků pozemků brání.

Žalobci naopak zdůraznili, že žalovaný je povinen jednat ve veřejném zájmu. Odmítli též, že by se na tuto věc vztahovala ustanovení občanského zákoníku, s tím, že řízení je třeba dokončit podle dosavadních předpisů.

Soud se nejprve zabýval otázkou, zda je podaná žaloba přípustná, a dospěl k závěru, že žalobci vyčerpali prostředek ochrany proti nečinnosti, který se jim nabízel v rámci postupu před správními orgány, jejich žaloba je včasná, neboť od posledního úkonu správního orgánu vůči nim v době podání žaloby neuplynula doba jednoho roku, a jsou splněny i ostatní podmínky řízení. Proto žalobu posoudil věcně z hlediska skutkového stavu ke dni svého rozhodnutí, jak mu ukládá § 81 odst. 1 s. ř. s., a dospěl k závěru, že je nedůvodná.

Podle § 79 s. ř. s. se může ten, kdo bezvysledně vyčerpал prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.

Ustanovení § 132 až § 142 stavebního zákona obsažené v části čtvrté tvoří obsah hlavy II nadepsané „Stavební dozor a zvláštní pravomoci stavebního úřadu“.

Ustanovení § 132 odst. 3 písm. c) stavebního zákona stanoví, že se veřejným zájmem rozumí mj. požadavek, aby stavba neohrožovala život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, životní prostředí, zájmy státní památkové péče, archeologické nálezy a sousední stavby, popřípadě nezpůsobovala jiné škody či ztráty.

Podle § 132 odst. 5 stavebního zákona stavební úřad v rozhodnutí odůvodní konkrétní veřejný zájem, který zásah vyžaduje.

Podle § 133 odst. 1 stavebního zákona stavební úřad provádí kontrolní prohlídku rozestavěné stavby ve fázi uvedené v podmínkách stavebního povolení, v plánu kontrolních prohlídek stavby, před vydáním kolaudačního souhlasu a v případech, kdy má být nařízeno neodkladné odstranění stavby, nutné zabezpečovací práce, nezbytné úpravy nebo vyklizení stavby; může provést kontrolní prohlídku též u nařízených udržovacích prací, u odstraňované stavby a v jiných případech, kdy je to pro plnění úkolů stavebního řádu potřebné.

Podle § 134 odst. 2 a 3 stavebního zákona, zjistí-li stavební úřad při kontrolní prohlídce stavby závadu nebo vyžaduje-li to přesnost a úplnost zjištění podle § 133 odst. 2, vyzve podle povahy věci stavebníka, osobu, která zabezpečuje odborné vedení provádění stavby a má pro tuto činnost oprávnění podle zvláštního právního předpisu (dále jen

"stavbyvedoucí") nebo osobu vykonávající stavební dozor anebo vlastníka stavby, aby ve stanovené lhůtě zjednali nápravu. Stavební úřad může tyto osoby rovněž vyzvat, aby předložily potřebné doklady, například certifikáty o vhodnosti použitých stavebních výrobků (odst. 2). Nebude-li výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno, vydá stavební úřad rozhodnutí, kterým zjednaní nápravy nařídí; při provádění stavby může rozhodnout o přerušení prací a stanovit podmínky pro jejich pokračování. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, rozhodne bez předchozí výzvy. Rozhodnutí stavebního úřadu je prvním úkonem v řízení, odvolání proti němu nemá odkladný účinek (odst. 3).

Podle § 135 stavebního zákona stavební úřad nařídí vlastníku stavby neodkladné odstranění stavby a zabezpečí její odstranění, jsou-li ohroženy životy osob nebo zvířat tím, že stavba hrozí zřícením (odst. 1). Stavební úřad nařídí vlastníku stavby provedení nutných zabezpečovacích prací, jestliže stavba svým technickým stavem ohrožuje zdraví a životy osob nebo zvířat, není-li nutné ji neodkladně odstranit (odst. 2). Hrozí-li nebezpečí z prodlení, zajistí odstranění stavby nebo nutné zabezpečovací práce podle odstavců 1 a 2 stavební úřad prostřednictvím stavebního podnikatele, který je k jejich provedení odborně vybaven; takovému podnikateli může stavební úřad provedení prací nařídít (odst. 3). V případech uvedených v odstavcích 1 a 2 stavební úřad kontrolní prohlídkou stavby, na kterou přizve účastníky řízení, zjišťuje pouze její skutečný stav a rozhodne o nařízení neodkladného odstranění stavby, nutných zabezpečovacích prací, popřípadě vyklizení stavby. Odvolání proti rozhodnutí nemá odkladný účinek (odst. 4). Odstranění stavby, nutné zabezpečovací práce, popřípadě vyklizení stavby může stavební úřad nařídít i bez předchozího projednání s vlastníkem stavby (odst. 5). Náklady vynaložené na neodkladné odstranění stavby a na nutné zabezpečovací práce nese vlastník stavby. Pokud stavební úřad zajistil provedení prací podle odstavce 3 stavebním podnikatelem a vlastník se s tímto podnikatelem nedohodl na úhradě nákladů, uhradí je a na vlastníkovu vymáhá obec, jejíž obecní úřad je stavebním úřadem (odst. 6).

Ustanovení § 137 odst. 1 správního řádu obsažené v jeho části třetí hlavě III sdružující zvláštní ustanovení o postupu před zahájením řízení stanoví, že k prověření oznámení, ostatních podnětů a vlastních zjištění, která by mohla být důvodem k zahájení řízení z moci úřední, opatřuje správní orgán nezbytná vysvětlení. Správní orgán dále opatřuje vysvětlení potřebná k určení předpokládaného rozsahu podkladů pro rozhodnutí, stanoví-li tak zvláštní zákon. Vysvětlení může požadovat jen tehdy, nelze-li rozhodné skutečnosti zjistit jiným úředním postupem. Při opatrování vysvětlení se obdobně užijí ustanovení o předvolání (§ 59) a předvedení (§ 60). O odepření vysvětlení obdobně platí to, co pro odepření součinnosti při dokazování a zákaz výslechu.

Pro posouzení žaloby je klíčová skutečnost, že řízení o neodkladném odstranění stavby podle § 135 stavebního zákona je řízením zahajovaným z moci úřední a nikoliv řízením návrhovým, proto podání, kterým dotčená osoba navrhuje zahájení tohoto řízení, není návrhem, který by ve smyslu § 44 správního řádu řízení zahajoval. V tomto závěru je komentářová literatura, s níž se soud plně shoduje, jednotná (srov. např. Potěšil, L., Roztočil, A., Hrušová, K., Lachmann, M.: Stavební zákon - online komentář. 3. aktualizace. Praha : C. H. Beck, 3/2014). Z toho přitom plyne, že není možné se žalobou na ochranu proti nečinnosti domáhat vydání rozhodnutí o nařízení neodkladného odstranění stavby či provedení nutných zabezpečovacích prací; k tomu srov. příměřeně rozsudek NSS ze dne 7. 5. 2010, č. j. 5 Ans 5/2009-139, podle něhož „žalobou podle ust. § 79 a násl. s. ř. s. se nelze úspěšně domáhat ochrany v případě jakékoli pasivity správního orgánu, ale pouze v případech, kdy správní orgán má povinnost vydat ve správním řízení rozhodnutí ve věci

samé nebo má povinnost vydat osvědčení, kdy je tedy žalobce nositelem veřejného subjektivního práva na vydání rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Z ustanovení samotného ani ze souvisejících ustanovení však nelze nikterak dovodit, že by se v rámci ochrany proti nečinnosti mohla domáhat vydání rozhodnutí fyzická nebo právnická osoba v těch případech, kdy žádné správní řízení neběží, přičemž ona sama není s to svým úkonem takové správní řízení vyvolat a k jeho zahájení může dát pouze podnět. Mezi případy, kdy správní orgán nemá povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé, patří i situace, kdy obdrží pouhý podnět k zahájení řízení, které nelze zahájit jinak než z úřední povinnosti.“ Obdobně se vyjádřil k předchozí právní úpravě odpovídající dnešnímu ustanovení § 135 odst. 2 stavebního zákona NSS i v rozsudku ze dne 31. 3. 2009, č. j. 8 Ans 1/2008-170, č. 1849/2009 Sb. NSS, v němž uzavřel, že „*správní řízení je možno zahájit buď na základě návrhu fyzické či právnické osoby (žádosti), nebo z úřední povinnosti, v některých případech pak obojím způsobem. Zahájení tohoto řízení na základě žádosti přichází v úvahu tam, kde se jedná především o vlastní zájem tohoto subjektu. Naproti tomu zahájení řízení z úřední povinnosti nastupuje v případě převážně veřejného zájmu. Již ze samotné povahy těchto ustanovení vyplývá, že řízení o nařízení nezbytné úpravy je možno zahájit výlučně z úřední povinnosti (srov. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád). Obdobně je tomu v případě nařízení udržovacích prací. Podání fyzické či právnické osoby domáhající se nařízení nezbytné úpravy je toliko jen podnětem k zahájení řízení z úřední povinnosti.*“ Těto skutečnosti ostatně odpovídalo i prvotní podání předchůdců žalobců ze dne 23. 10. 2012, které bylo výslovně jako podnět označeno. Podaná žaloba tak může být úspěšná pouze tehdy, jestliže žalovaný požadované řízení zahájil sám z moci úřední, čímž mu počala plynout lhůta pro vydání rozhodnutí upravená v ustanovení § 71 správního řádu, a toto řízení ani ke dni vydání tohoto rozsudku neukončil vydáním rozhodnutí ve věci samé.

Ze správního spisu přitom soud zjistil, že žalovaný nikdy správní řízení podle § 135 stavebního zákona nezahájil a dokonce ani opatření proti nečinnosti vydané nadřízeným orgánem žalovanému neukládalo takové řízení zahájit. Žalobci se tedy v tomto směru nemohou úspěšně dovolávat ani závěrů rozsudku ze dne 10. 12. 2012, č. j. 2 Ans 14/2012-41, č. 2785/2013 Sb. NSS, protože opatřením nadřízeného orgánu nebyla presumována nečinnost žalovaného v řízení o neodkladném odstranění stavby. Kromě toho je třeba upozornit na to, že institut opatření proti nečinnosti upravený v ustanovení § 80 správního řádu se nevztahuje pouze na případy nečinnosti správního orgánu s vydáním rozhodnutí ve věci samé v řízení již zahájeném, ale i na případy, kdy správní orgán nezahájil řízení, jež má zahájit z moci úřední (srov. § 80 odst. 2 správního řádu). A právě opatření proti nečinnosti, kterého se žalobci domáhají, ve skutečnosti žalovanému vytýkalo právě to, že správní řízení ve věci nezahájil, ovšem nikoliv řízení podle § 135 stavebního zákona, nýbrž specifické řízení podle § 134 odst. 3 stavebního zákona.

S ohledem na faktickou shodu předmětu řízení podle obou zmíněných ustanovení v této věci (neboť i předchozí výzva podle § 134 odst. 2 stavebního zákona žádala odstranění stavby) se soud ještě zabýval otázkou, zda žalovaný není nečinný v řízení podle § 134 odst. 3 stavebního zákona. K tomuto řízení je ovšem třeba zdůraznit, že se jedná o řízení, které podle výslovné právní úpravy začíná a zpravidla i končí vydáním samotného rozhodnutí ve věci samé – rozhodnutí nařizujícího zjednatí nápravy. Jak přitom z obsahu správního spisu vyplynulo, takové rozhodnutí žalovaný vydal již dne 12. 6. 2014, čímž ukončil svou nečinnost deklarovanou opatřením nadřízeného orgánu. Žalovaný tak není nečinný při vydání rozhodnutí ve věci samé (či vydání osvědčení), což je nutným předpokladem pro úspěch nečinnostní žaloby podle § 79 s. ř. s. Žaloba tak musí být zamítnuta.

Vzhledem k tomu již bylo zbytečné se podrobněji zabývat správností výčtu pozemků uvedených v petitu žaloby, stejně jako otázkou vlastnictví konkrétních pozemků a budov se na nich nacházejících.

Pro úplnost je třeba ještě zmínit, že s výjimkou samotného rozhodnutí ze dne 12. 6. 2014 byly veškeré úkony žalovaného, které žalobci mohli subjektivně vnímat jako průběh správního řízení, činěny mimo správní řízení. V případě podání vysvětlení jednatele vlastníka stavby to plyne přímo z ustanovení § 137 odst. 1 správního řádu. V případě uskutečněných kontrolních prohlídek stavby a výzvy ke zjednání nápravy to pak plyne *a contrario* právě z ustanovení § 133 odst. 3, popř. 4 stavebního zákona, které se zahájením řízení počítají teprve až v souvislosti s vydáním rozhodnutí nařizujícího zjednání nápravy, popř. zastavení stavebních prací. Tento názor zastává i již shora označená komentářová literatura. Podstatou kontrolní prohlídky a výzev při ní vydávaných je totiž výkon dozorové pravomoci stavebního úřadu, který má společné rysy např. se státní kontrolou, která také není správním řízením, a to do té míry, že zákonodárce považoval za potřebné se v ustanovení § 133 odst. 6 stavebního zákona výslovně vyjádřit k možnosti aplikace právních předpisů o státní kontrole. Z uvedených úkonů tudíž žalobci nemohou úspěšně dovozovat, že ve věci bylo nějaké správní řízení vedeno.

Byť tomu neodpovídá žalobní petit, z obsahu žaloby se jeví, že žalobci nepovažují řízení za ukončené vydáním rozhodnutí ze dne 12. 6. 2014 (a nejspíš by jej nepovažovali za ukončené ani vydáním rozhodnutí nařizujícího odstranění stavby podle § 135 odst. 1 stavebního zákona). Z jejich hlediska by ukončením řízení patrně bylo až samotné odstranění stavby. Zde však žalobci zjevně směšují nalézací správní řízení s na ně navazujícím řízením exekucním. Ostatně ustanovení § 135 odst. 3 a 6 stavebního zákona ve skutečnosti představují speciální normy k obecné úpravě správní exekuce v hlavě XI části druhé správního řádu. Ačkoliv i v exekucním řízení podle přesvědčení soudu obecně nic nebrání aplikaci opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu [srov. ustanovení § 110 písm. a) správního řádu *a contrario*; v tomto směru však žalobci ještě podnět na ochranu proti nečinnosti po vydání rozhodnutí v nalézacím řízení nevyčerpali] a podání žaloby podle 79 s. ř. s., úspěch žaloby na ochranu proti nečinnosti přichází do úvahy pouze tehdy, pokud by žalobci byli skutečně v pozici osob oprávněných z exekucního titulu, které podle § 110 písm. b) správního řádu podáním žádosti exekucní řízení zahájily. Navíc by pravomoc soudu končila možností v případě oprávněné žaloby na ochranu proti nečinnosti uložením povinnosti exekucnímu správnímu orgánu rozhodnout ve věci nařízení exekuce, protože dále již exekuce (až na výjimky představované např. ukládáním donucovacích pokut podle § 129 správního řádu) spočívá nikoliv ve vydávání rozhodnutí, nýbrž ve faktických úkonech směřujících k realizaci povinnosti uložené rozhodnutím vydaným v nalézacím řízení (zde podle § 134 odst. 3 stavebního zákona).

V této souvislosti je ovšem třeba upozornit na to, že osobou oprávněnou z exekucního titulu právní teorie rozumí osobu, v jejíž prospěch je povinný zejména povinen něco dát, vykonat, něčeho se zdržet či něco strpět, tj. osobu, které exekucní titul konstituuje nebo deklaruje určitý právní nárok vůči povinnému (srov. obdobně Vedral, J.: Správní řád - komentář. 2. vydání. Praha : BOVA POLYGON, 2012, str. 900). Rozhodnutí ze dne 12. 6. 2014 nařizující zjednání nápravy odstraněním stavby ukládá vlastníku stavby povinnost nikoliv specificky ve prospěch žalobců (ty ostatně žalovaný v rozhodnutí ani nezahrnul mezi výslovně vypočtené účastníky, na něž se toto rozhodnutí vztahuje), nýbrž ve veřejném zájmu. Nelze sice popřít, že žalobcům jako vlastníkům pozemků, na nichž se hroutící se stavba jiného vlastníka nachází, nepřímo z tohoto rozhodnutí plyne určitý prospěch a mohou mít

zájem na jeho vykonání, avšak nejedná se o jejich přímý a individuální nárok vůči povinnému. Žalobci tak ve vztahu k rozhodnutí ze dne 12. 6. 2014 v postavení osoby oprávněné z exekučního titulu nejsou, takových osob zde vůbec není.

Protichůdná argumentace žalovaného, podle níž zde absentuje veřejný zájem na odstranění stavby, přímo popírá důvody, o něž se vydání rozhodnutí ze dne 12. 6. 2014 opíralo a s ohledem na skutková zjištění zdokumentovaná opakovanými kontrolními prohlídkami přímo odporuje i ustanovení § 132 odst. 3 písm. c) stavebního zákona. Toto ustanovení jednoznačně stanoví, že podniknutí kroků, které by zamezily ohrožení života, zdraví a životního prostředí spornou stavbou, je ve veřejném zájmu. Naléhavost tohoto veřejného zájmu je pak dále zvýšena tím, že tato stavba je volně přístupná. Tyto úvahy jsou však již vysloveny pouze nad rámec věci samé, pro niž je podstatné, že žalovaný není povinen vydat rozhodnutí, jež se žalobci domáhají, protože odpovídající správní řízení vůbec neprobíhá. Žaloba na ochranu proti nečinnosti je tak nedůvodná a soud ji zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který byl ve věci plně úspěšný, pak žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16. února 2016

Olga Stránská, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost:
Božena Kouřimová